

37.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus. Konservacinio funkcinio prioriteto ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose plynose miško kirtimo biržėse rekomenduojamas miško atkūrimo būdas – želimas;

37.3. miško sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtiniame karkase, nustatytame bendruosiuose planuose ir pažymėtose rajonų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose;

37.4. pažėistų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

37.5. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

37.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

37.7. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga;

37.8. apžvalgos aikštelių, bokštų su apžvalgos aikštelėmis įrengimas ir naudojimas;

37.9. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Regioninio parko tvarkymo plane, projektavimas ir įrengimas. Pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant Regioninio parko tvarkymo plane numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

37.10. pažintinio turizmo trasų, takų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius Regioninio parko lankomus objektus;

37.11. poilsiviėčių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

37.12. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

37.13. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvenamos puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių amatų propagavimas;

37.14. kaimo turizmo paslaugų teikimas, šiai veiklai pritaikant sodybas, užtikrinant Etnografinio regiono tradicijų tęstinumą;

37.15. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

38. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO

Į S A K Y M A S

4666 DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2002 M. RUGPJŪČIO 10 D. ĮSAKYMO NR. 440 „DĖL ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2011 m. liepos 28 d. Nr. D1-609

Vilnius

P a k e i č i u Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 440 „Dėl Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 87-3756; 2007, Nr. 120-4917; 2009, Nr. 46-1853), ir išdėstau jį nauja redakcija (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 440
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2011 m. liepos 28 d. įsakymo Nr. D1-609
redakcija)

ŽEMAITIJOS NACIONALINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Žemaitijos nacionalinio parko (toliau – Nacionalinis parkas) teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos jo teritorijoje reikalavimus, apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Nacionaliniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. 5-75), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. 96-1872; 2001, Nr. 35-1161), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. 104-2615; 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. 32-852; 2002, Nr. 123-5507), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. 92-2883; 2007, Nr. 128-5213) įstatymai, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. 44-1642), Kultūrinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1086 (Žin.,

2006, Nr. 118-4484), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652; 1996, Nr. 2-43), Žemaitijos nacionalinio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1273 (Žin., 1997, Nr. 108-2742; 2004, Nr. 96-3540), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Nacionaliniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Žemaitijos nacionalinio parko planavimo schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 415 (Žin., 1997, Nr. 38-941), Nacionalinio parko ir jo dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Nacionaliniame parke, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymu (Žin., 1997, Nr. 108-2727; 2009, Nr. 159-7200), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis ir Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. 58-2026), pagal šių objektų apsaugos ir tvarkymo priemonės numatančius dokumentus.

5. Nacionalinis parkas, išskyrus Platelių ir Žemaičių Kalvarijos urbanistinius draustinius ir rekreacinio prioriteto funkcinę zoną, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 (Žin., 2004, Nr. 55-1899; 2010, Nr. 36-1719) paskelbtas paukščių apsaugai svarbia teritorija. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. 51-2039) Nacionalinis parkas, išskyrus Platelių ir Žemaičių Kalvarijos urbanistinius draustinius, rekreacinio ir žemės ūkio prioriteto zonas, įtrauktas į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai.

Veiklą buveinių ir paukščių apsaugai svarbiose teritorijose, kurios nustatytos išsaugoti Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines ir rūšių buveines, papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. 41-1335; 2011, Nr. 67-3171), kiti teisės aktai.

Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis buveinių ir paukščių apsaugai svarbioms teritorijoms vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. 130-4650), nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė – vieta, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ar stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai) arba apžvalgos bokštas, skirti stebėti atsiveriančią panoramą.

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsiui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio funkcinio prioriteto zonos ir kitose vietose. Joje įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Buvusi sodyba – sodyba, kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose, arba kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu.

Dvaro (palivarko) sodyba – dvaro teritorijos dalis, skirta gyventi, taip pat kitoms reikmėms (reprezentacinėms, ūkinėms, gamybinėms, rekreacinėms, švietimo). Ją sudaro istoriškai susiformavęs vientisas sodybinės žemės sklypas su visais jame esančiais dvaro įvairios paskirties statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūrinių, taip pat visų nurodytųjų sudėtinųjų dalių liekanomis ir jų vietomis, sujungtomis į teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

Ferma – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir (ar) pritaikyti lankymui paveldo objektai, saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškiniių išraiškos vietos, rekreaciniams visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros įrenginiai ir statiniai – informacijai skirti įrenginiai (skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai), kiti įrenginiai: supynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, stacionarūs baldai – suolai, stalai, šiukšliadėžės, dviračių stovai, nesudėtingi statiniai: atraminės sienutės, tvorelės, platformos, pakilumos, skirtos teritorijos apžvalgai, laiptai, lieptai, tilteliai, pavėsinės, stoginės, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos objektai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui, įrengtas sudarant sąlygas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais regionais, su šalia jo pastatytais informacijai skirtais ir kitais mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais ar įrenginiais.

Poilsio vietė – laikinai apsisotiti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, lauzavietės, automobilių stovėjimo aikštelės.

Rekreaciniai statiniai ir įrenginiai – apžvalgos bokštai, poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga (pakiluma, specialiais žiūronais, kt.), pažintiniai takai, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai ir įrenginiai.

Rekreaciniai pastatai – viešbučių ir poilsio paskirties pastatai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (turizmo centrai ir bazės, poilsio namai, viešbučiai, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai), ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

Stovyklavietė – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelės, įranga maistui ruošti, lauzavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti, poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – istorijos eigoje etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra su charakteringu sodybų išplanavimu, apželdinimu, savitais pastatų statybos principais (konstrukcijų, formų, medžiagų, mažosios architektūros elementų), jų ryšys su aplinka, kraštovaizdžiu.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Ūkininko ūkio (Žin., 1999, Nr. 43-1358; 2002, Nr. 123-5537), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. NACIONALINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Nacionalinio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio: Plokštinės, Rukundžių gamtiniai rezervatai; Bukantės kultūrinis draustinis; Mikytų, Paburgės, Šarnelės, Pučkorių, Jazdauskiškių, Grigaičių, Babrungo, Liepijos, Šeirės, Beržoro kaimo, Stirbaičių kaimo kraštovaizdžio draustiniai; Medsėdžių, Gardų, Mergupio geomorfologiniai draustiniai; Laumalenkos, Šilinės hidrografiniai draustiniai; Siberijos, Pakastuvos, Užpelkių, Paparčių, Ertenio telmologiniai draustiniai; Pailgio, Juodupio botaniniai draustiniai; Paplatelės botaninis-zoologinis draustinis; Šventorkalnio archeologinis draustinis; Žemaičių Kalvarijos, Platelių urbanistiniai draustiniai;

7.2. ekologinės apsaugos prioriteto;

7.3. rekreacinio prioriteto;

7.4. ūkinio prioriteto;

7.5. kitos (gyvenamosios) paskirties zonomis.

8. Nacionalinio parko planavimo schemoje (tvarkymo plane) išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. 131-4704).

9. Nacionaliniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose Nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE NACIONALINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

10. Statiniai Nacionaliniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami ar planavimo dokumentai rengiami, įvertinus vietovės kraštovaizdžio ypatumus ir tradicinius Žemaitijos etnografinio regiono (toliau – Etnografinis regionas), nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“ („Informaciniai pranešimai“, 2003, Nr. 80), planavimo ir architektūros savitumus, išdėstytus 16–17 punktuose, siekiant:

10.1. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

10.2. išlaikyti gamtinių, kultūrinių kompleksų ir objektų vertę;

10.3. išsaugoti išlikusių (susiformavusių iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

10.4. išlaikyti tradicinės Etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, statybos produktus, spalvas.

11. Nauji pastatai, įskaitant ir ūkininko sodybos statinius, projektuojami ir statomi Nacionalinio parko planavimo schemoje (tvarkymo plane) ir bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose.

12. Rengiant buvusiai sodybai atkurti kaimo plėtros žemėtvarkos projektą ar statinio projektą, vietas pastatams statyti leidžiama parinkti kitoje sklypo vietoje, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų (reljefo, hidrografinio tinklo, želdinių ir želdynų), laikantis 10 punkto reikalavimų. Kitoje sklypo vietoje pastatai projektuojami (statomi) ir tada, kai ankstesnėje vietoje negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių.

13. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį. Rekonstruojant esamas ir įrengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

14. Mobiliojo ir radijo ryšio bokštus leidžiama statyti tik su apžvalgos aikštele lankytojams.

15. Naujos lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ir įrengiamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m² lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, numatomos želdinių juostos, skaidančios aikšteles ne didesnėmis kaip 500 m² dalimis, išsaugomi esami želdiniai.

16. Viename žemės sklype leidžiama formuoti vieną sodybą (vieną gyvenamąjį namą su priklausiniais). Tradicinė sodyba susideda iš gyvenamojo namo iš šių priklausinių: klėties (svirno), pirties, tvarto, kluono, daržinės, klojimo, rūsio, lauko virtuvės, žardinės, malkinės. Projektuojant, rekonstruojant ar statant naują sodybą, nėra privaloma statyti visus nurodytus priklausinius. Be to, joje gali būti ir kiti sodybos pastatai (garažai, pagalbinio ūkio paskirties pastatai), architektūriniais sprendimais priderinti prie tradicinių pastatų. Sodybos planuojamos pagal šiuos reikalavimus:

16.1. bendras sodybos pastatais užstatomas žemės plotas: kai žemės sklypo plotas yra iki 20 arų, pastatais užstatomas žemės plotas – iki 22 %; kai žemės sklypo plotas – 20–30 arų, pastatais užstatomas žemės plotas – iki 17 %; kai žemės sklypo plotas daugiau nei 30 arų – pastatais užstatomas žemės plotas – iki 12 %;

16.2. pagal buvusius analogus, pagrįstus istoriniais ir (ar) archyviniais dokumentais, remiantis fotofiksacijomis, didesniuose nei 0,5 ha ploto žemės sklypuose (Nacionalinio parko planavimo schemoje (tvarkymo plane) numatytose naujų sodybų statybos vietose) gali būti atstatomos ar statomos dvarų (palivarkų) sodybos, būdingos Etnografiniam regionui. Tokiais atvejais joms netaikomi 16.1, 17.1.2, 17.1.3 punktuose nurodyti apribojimai.

17. Sodybų pastatai statomi, rekonstruojami ar remontuojami pagal šiuos reikalavimus:

17.1. draudžiama statyti sublokuotus gyvenamuosius namus, išskyrus jų statybą gyvenamosiose zonose;

17.2. gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas negali viršyti 220 m². Tradicinis gyvenamasis namas – vienaukštis, stačiakampio plano, pločio ir ilgio santykis 1:1,5–3,2. Didžiausias gyvenamojo namo aukštis – 8,5 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato kampų žemės paviršiaus altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Stogai: dvišlaičiai, keturšlaičiai-valminiai, pusvalminiai, čiukuriniai, 30°–45° nuolydžio. Stogo ir sienos projekcijos plokštumoje santykis – ne mažesnis kaip 4:3;

17.3. tradiciniai pagalbinio ūkio pastatai – vienaukščiai. Aukštis – iki 10 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato kampų žemės paviršių altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Pastatų planas – išėstas stačiakampis arba „U“ ar „L“ formos planas; stogai: 30°–45° nuolydžio. Stogo ir sienos projekcijos plokštumoje santykis – ne mažesnis kaip 4:3;

17.4. pastatų stogai dengiami tradicinėmis dangomis: lentelėmis (malksnomis), skiedromis, nendrėmis, šiaudais, molio čerpėmis, kita vizualiai panašia danga arba smulkiai skaidyta bitumine danga (bituminėmis čerpėmis), beasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Lauko rūšiai gali būti apželdinami žole;

17.5. tradicinės sodybos pastatų statybos ir apdailos medžiagos: mediena, akmuo, molis, mūras, tinkas. Leidžiama naudoti vizualiai panašias medžiagas;

17.6. sodybų gyvenamųjų namų langų rėmai suskaidomi (vizualiai) į tris ar daugiau dalių.

18. Sodybų pastatai statomi, rekonstruojami ar remontuojami atsižvelgus į šias rekomendacijas:

18.1. sodybos pastatų stogų spalva: ruda, pilka, žalia. Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogus rekomenduojama dengti vienodos spalvos ir tekstūros statybos produktais;

18.2. pastatų sienų spalvos: tamsiai ruda, žalia, rusvai gelsva, pilka. Langų rėmai, langinės, medžio raižiniai dažomi balta spalva. Rekomenduojama pastatus apkalti medinėmis lentomis ar medinėmis dailylentėmis.

19. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros įrenginių ir statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

19.1. sodybas leidžiama aptverti ažuūrinėmis (žiogrių, statinių, gulstinėmis, pusiau gulstinėmis) tvoromis be cokolių iki 1,2 m aukščio arba aptvėrimui naudoti gyvatvoves;

19.2. neleidžiama užtvėrti paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių, pravažiavimų ir praėjimų į juos, pažintinių takų ir kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, kitaip riboti Nacionalinio parko lankymą. Ganomus plotus leidžiama aptverti ganyklinėmis tvoromis;

19.3. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir žėlinius apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos, kai tai būtina saugioms eisimo sąlygoms keliuose užtikrinti, kitais teisės aktuose nustatytais atvejais;

19.4. vandens telkiniuose, išskyrus esančių gamtiniuose rezervatuose, prie esamų sodybų leidžiama įrengti vieną medinį lieptą iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne didesnį kaip 30 m² ploto, iki 0,5 m nuo vandens paviršiaus. Jei viršvandeninės augalijos juosta yra platesnė nei 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos. Urbanizuojamoje (užstatomoje) rekreacinėje teritorijoje liepto matmenys gali būti ir didesni, juos nustatant techninio projekto sprendiniuose.

20. Buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių ir kitų lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti atsižvelgiant į 10 punkte nurodytam Etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius, keičiant jų paskirtį, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei. Išekspluatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai rekultivuojami taikant priemones, atitinkančias Nacionalinio parko steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus.

21. Užrašai informaciniuose, reklamos skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 15-344) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Informacinių, reklaminių skydų, stendų pastatymo vieta derinama su Nacionalinio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paveldo objektų vizualinės apsaugos zonoje, išskyrus informacinių stendų apie pačius gamtos ir kultūros paveldo objektus, įrengimą.

22. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašioms tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamosios objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemones, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų, rekonstruojamų ar kapitališkai remontuojamų statinių, turint teisės aktų nustatyta tvarka išduotus statybą leidžiančius dokumentus.

Mobilieji nameliai laikomi kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytoje vietoje ir teisės aktuose numatytais atvejais.

23. Nacionaliniame parke draudžiama važinėti ne keliais motorinėmis transporto priemonėmis (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdančias žemės ir miškų ūkio, žuvininkystės darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

24. Paukščių apsaugai svarbioje teritorijoje draudžiama:

24.1. keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas gamtotvarkos priemones;

24.2. įveisti mišką, svetimžemių medžių ir krūmų rūšių plantacinius želdinius;

24.3. vykdančias miško kirtimus, iškirsti miškinės obelis, kriaušes, trešnes, šermukšnius, gudobeles, kitus ornitochorinius medžius ir krūmus;

24.4. įveisti trumpos rotacijos plantacinius želdinius;

24.5. medžioti medžiojamuosius paukščius gulbei giesmininkei (*Cygnus cygnus*) tinkamoje buveinėse, išskyrus didžiųjų kormoranų (*Phalacrocorax carbo*) gausos reguliavimą, atliekamą Didžiojo kormorano populiacijos gausos reguliavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-358 (Žin., 2005, Nr. 89-3366), nustatyta tvarka.

25. Platelių, Ilgio, Beržoro ir kituose Nacionalinio parko ežeruose, esančiuose buveinių ir paukščių apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

25.1. įveisti nevietinių, invazinių rūšių žuvis;

25.2. plaukioti savaičėmis plaukiojimo priemonėmis, išskyrus gelbėjimo darbų, mokslinių tyrimų ir stebėjimų vykdymo metu, Platelių ežere – Aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir Vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikromis plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187 (Žin., 2004, Nr. 58-2073; 2010, Nr. 33-1584), nustatyta tvarka bei kitais teisės aktais nustatytais atvejais.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

26. Nacionalinio parko Plokštinės ir Rukundžių gamtiniuose rezervatuose pastatų statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervatų steigimo ir veiklos tikslams įgyvendinti.

27. Nacionalinio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomos šio Reglamento 17 ir 18 punktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti, tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamojo kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (susiformavusio iki 1939 m.) užstatymo pobūdį.

28. Rengiant etnografinių požiūrių vertingų, išlaikiusių senąją (susiformavusią iki 1939 m.) struktūrą ir (ar) architektūrą: Platelių, Žemaičių Kalvarijos miestelių, Beržero kaimo detaliuosius planus, draudžiama keisti susiklosčiusią planinę struktūrą, būtina sudaryti prielaidas išsaugoti vertingus gamtos ar kultūros elementus, numatyti būdus jiems išryškinti ar atkurti prarastiems.

29. Neleidžiama statyti naujų ir rekonstruoti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų, statyti naujų ūkininko sodybų, fermų.

30. Kultūriniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose esančių sodybų gyvenamuosiuose ir ūkiniuose pastatuose draudžiama projektuoti ir įrengti vitrininius langus. Nerekomenduojama pastatų fasaduose naudoti plastikines dailylentes.

31. Kultūriniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose leidžiama įrengti saulės energijos akumuliavimo įrenginius tik pastatų fasaduose, kurie nėra matomi iš gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų, turizmo trasų).

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

32. Tvarkant Nacionalinio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji želdiniai, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinėms apkrovoms didinimo priemonės, įrengiami pliažai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose draudžiama bloginti rekreacinių išteklių kokybę, naikinti saugomus kraštovaizdžio kompleksus ir objektus (vertybes), projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusius pastatus ir įrangą.

33. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonos Nacionalinio parko tvarkymo plane išskiriamos urbanizuojamos ir neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

34. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, numatytose Nacionalinio parko tvarkymo plane, vadovaujantis Reglamento 10 p. nuostatomis, leidžiama naujų rekreacinių statinių ir pastatų statyba, kurių aukštis – iki 9 m (aukštis skaičiuojamas nuo visų pastato projektinių kampų žemės paviršiaus altitudžių aritmetinio vidurkio iki stogo kraigo aukščiausio taško). Statant naujus rekreacinius pastatus ar jų kompleksus, rekomenduojama atsižvelgti į Etnografiniam regionui būdingą tradicinių sodybų ar dvarų architektūrą.

35. Neurbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos, pliažai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

36. Kitos (gyvenamosios) paskirties funkcinio prioriteto zonos leidžiama statybų plėtra. Užstatymo plėtra numatoma bendruosiuose planuose ir Nacionalinio parko planavimo schemeje (tvarkymo plane).

37. Įrengiami šiuolaikinį technikos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių, kiemų paviršiaus danga. Pirmenybė teikiama inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinių kaimų ir miestelių vaizdą, esamą kraštovaizdį.

VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI EKOLOGINĖS APSAUGOS FUNKCINIO PRIORITETO, ŪKINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

38. Gamtos ir kultūros paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) apsaugos zonos neleidžiama įveisti miško, statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti, pažeidžiančių jų raiškumą.

39. Kitose ekologinės apsaugos, taip pat ūkinio funkcinio prioriteto zonos papildomi reikalavimai nenustatomi.

VIII. SKATINAMA VEIKLA

40. Nacionaliniame parke skatinama:

40.1. išsauganti ir (ar) išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę veikla;

40.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus. Konservacinio funkcinio prioriteto ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonos pagrindinio kirtimo biržėse rekomenduojamas miško atkūrimo būdas – želimas;

40.3. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

40.4. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

40.5. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo ir naudojimo būdų, naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

40.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, skatinant užsiimti papildoma veikla, aptarnaujant Nacionalinio parko lankytojus;

40.7. apžvalgos aikštelių, apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas;

40.8. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Nacionalinio parko planavimo schemeje (tvarkymo plane), projektavimas ir įrengimas;

40.9. pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą teikiant Nacionalinio parko planavimo schemeje (tvarkymo plane) numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens ir žirgų turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

40.10. pažintinio turizmo trasų, takų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius Nacionalinio parko lankomus objektus;

40.11. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonos, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

40.12. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

40.13. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių amatų propagavimas;

40.14. kaimo turizmo paslaugų teikimas, šiai veiklai pritaikant sodybas, užtikrinant Etnografinio regiono tradicijų tęstinumą;

40.15. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Nacionalinio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

41. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
ĮSAKYMAS

**4667 DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2003 M. RUGSĖJO 25 D.
ĮSAKYMO NR. 468 „DĖL SIEROS DIOKSIDO, AZOTO OKSIDŲ, LAKIŲJŲ ORGANINIŲ
JUNGINIŲ IR AMONIAKO NACIONALINIŲ LIMITŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2011 m. liepos 29 d. Nr. D1-616
Vilnius

P a k e i č i u Sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako nacionalinių limitus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 468 „Dėl Sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako nacionalinių limitų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 99-4465):

1. Įrašau 2 punkto b) dalyje vietoj skaičių „2010 m.“ žodžius „iki 2010 m. visoje Europos Sąjungoje“.
2. Įrašau 3 punkte po žodžių „šalies teritorijoje“ žodžius „ir jos išskirtinėje ekonominėje zonoje“.
3. Įrašau 6.2 punkto pirmajame sakinyje vietoj žodžių „žemesnė negu žmonių sveikatai nustatytas kritinis lygis“ žodžius „kuri viršija žmonių sveikatai nustatytą kritinį lygį“.
4. Įrašau 6.3 punkto pirmajame sakinyje vietoj žodžių „žemesnė negu pasėliams ir natūraliai augančiai augmenijai nustatytas kritinis lygis“ žodžius „kuri viršija pasėliams ir natūraliai augančiai augmenijai nustatytą kritinį lygį“, vietoj žodžių „dviem trečdaliais“ žodžius „vienu trečdaliu“.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
ĮSAKYMAS

**4668 DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2010 M. BALANDŽIO 6 D.
ĮSAKYMO NR. D1-275 „DĖL KLIMATO KAITOS SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠŲ
NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2011 m. liepos 29 d. Nr. D1-619
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 42-2040):

1. Išbraukiu 2.2 punkte žodžius „viešajai įstaigai“ ir „už techninių funkcijų vykdymą“.
2. Nurodytu įsakymu patvirtintame Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo tvarkos apraše:
  - 2.1. išbraukiu 1 punkte žodžius „už techninių funkcijų vykdymą“;
  - 2.2. įrašau 7 punkte po žodžio „tvarka“ sakinių „Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas Metinę sąmatą detalizuojantis planas, kuriuo nustatomas nustatytosios šiltnamio efektą sukeliančių dujų normos vienetų įsigijimo ir perleidimo sutartimi ar kitais šaltiniais gaunamų lėšų paskirstymas.“;
  - 2.3. įrašau 9 punkte prieš žodį „ne“ žodžius „Jeigu aplinkos ministro įsakymu nenustatyta kitaip“ ir vietoj žodžio „sąmatos“ žodžius „Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo sąmatą detalizuojančio plano“, o po žodžio „svetainėje“ pridedu žodžius „ir pateikia prašymą Aplinkos ministerijai paskelbti Aplinkos ministerijos interneto svetainėje“;
  - 2.4. papildau šiuo II¹ skyriumi:

„II¹. TVARKOS APRAŠO 4.2.1 IR 4.2.3 PUNKTUOSE NURODYTŲ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ETAPAI

9¹. Patvirtintus Metinę sąmatą Aplinkos ministerijos administracijos padaliniai Klimato kaitos ir hidrometeorologijos skyriui pateikia siūlymus dėl priemonių pagal Tvarkos aprašo 4.2.1 ir 4.2.3 punktuose nurodytas projektų finansavimo sritis finansavimo poreikio.

9². Ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo Aplinkos ministerijos administracijos padaliniai, kurių siūlomoms priemonėms aplinkos ministro įsakymu paskirtas finansavimas, inicijuoja viešuosius pirkimus teisės aktų nustatyta tvarka.“;

2.5. įrašau 10 punkte vietoj skaičiaus „4.2“ skaičius ir žodį „4.2.2 ir 4.2.5“;

2.6. išbraukiu 26 punkte žodžius „ūkinę komercinę veiklą nevykdantiems“ ir žodžius „(išskyrus pajamas generuojančius projektus), ūkinę komercinę veiklą vykdantiems juridiniams asmenims (išskyrus pajamas generuojančius projektus)“;